

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de leden van de vaste Kamercommissie voor
Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

DATUM 31 MAART 2022
ONZE REF. 2022/AA/nk/007
ONDERWERP Wet Elektronische Gegevensuitwisseling in de Zorg

Geachte leden van de vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

In week 14 spreekt u over de Wet Elektronische Gegevensuitwisseling in de Zorg. FME – de ondernemersorganisatie voor de Technologische Industrie – ziet de snelle invoering van deze wet als een essentiële randvoorwaarde voor het verbeteren en betaalbaar houden van de zorg. Gegevensuitwisseling maakt het mogelijk om patiënten betere zorg te geven en het werk van zorgmedewerkers makkelijker te maken, en verkleint door efficiënter werken te faciliteren de noodzaak voor extra kostenstijging.

In het kort wil FME u wijzen op onderstaande punten:

- Veilige gegevensuitwisseling is essentieel om via technologie de werkdruk in de zorg te verminderen en de zorg voor patiënten te verbeteren. De WEGIZ legt hiervoor de basis.
- Uniforme standaarden creëren schaalvoordelen die producten goedkoper maken. Sluit daarom zoveel mogelijk aan bij Europese datastandaarden, of maak het mogelijk hier in een later stadium op aan te kunnen sluiten.
- Om patiënten en cliënten eenvoudig toegang te geven tot een overzicht hun complete zorgvraagstukken is het belangrijk dat de overheid regelt dat burgers op samenwerkingsplatformen van samenwerkende zorginstellingen kunnen inloggen met DIGID. Dit is nu nog niet mogelijk.
- Geef producenten en leveranciers een gelijkwaardige positie aan tafel zodat hun expertise in het volledige besluitvormingsproces kan worden gebruikt en ze mede-eigenaar van besluiten worden.
- Stel in overleg met zorgaanbieders, overheid en leveranciers een normenkader op voor de koppeling van bronsystemen.
- Geef meer duidelijkheid over voorzieningen die door de overheid geleverd gaan worden en wat aan de markt wordt overgelaten.
- Faciliteer digitalisering door de juiste prikkels in de bekostiging van de zorg in te bouwen.
- De WEGIZ is een eerste stap in de digitalisering van de zorg, niet een eindstation

Over FME

FME is de ondernemersorganisatie voor de technologische industrie. Onze 2.200 leden zijn technostarters, handelsbedrijven, middelgrote en kleine industrie (mki) en grote industrie/multinationals met in totaal ruim 220.000 medewerkers. Zo'n 350 van onze lidbedrijven zijn actief op het gebied van zorg en gezondheid. Deze bedrijven variëren van start-ups en gerenommeerde midden- en kleine industrie tot grote internationale ondernemingen. Samen bieden ze een breed scala aan oplossingen voor tal van zorgsituaties, van thuiszorg met sensoren en domotica tot precisietechnologie in de operatiekamer. Steeds meer leden leveren niet alleen een product maar bieden compleet nieuwe zorgconcepten, zoals diensten en dataoplossingen.

Het belang van veilige gegevensuitwisseling: lagere werkdruk en betere zorg

Elektronische gegevensuitwisseling en het gebruik van technologie in de zorg is geen doel op zich. Het zijn middelen om belangrijke doelen te kunnen bereiken. In de eerste plaats natuurlijk het verbeteren van het welzijn van patiënten. Hier draait de zorg uiteindelijk om. Daarnaast zorgt het toepassen van technologie en digitalisering voor een lagere werkdruk voor zorgmedewerkers, niet onbelangrijk in een tijd van grote personeelstekorten.

We moeten helaas concluderen dat het zorgveld tot nu toe er nog niet in is geslaagd om elektronische gegevensuitwisseling zelf door te voeren. Het is daarom verstandig dat het kabinet meer regie op dit belangrijke onderwerp wil pakken. De technologieën van de toekomst, zoals grootschaliger gebruik van AI (kunstmatige intelligentie) bij het behandelen van patiënten, vereisen dat de Nederlandse elektronische gegevensuitwisseling goed is geïmplementeerd. **Kortom, met de invoering van de WEGIZ neemt Nederland een belangrijke stap in het faciliteren van meer en waardevoller gebruik van technologie en digitale oplossingen.**

Sluit aan bij Europese ontwikkelingen

Als Nederland tientallen verschillende systemen en standaarden heeft voor het uitwisselen van gegevens werkt dat niet efficiënt. Zo'n situatie is ook erg duur omdat bedrijven die elektronische gegevensuitwisselingssystemen opzetten hun ontwikkelkosten slechts over een kleine groep bedrijven kunnen spreiden. **De minister kiest daarom terecht voor het opzetten van uniforme standaarden.**

De hierboven beschreven situatie geldt ook als we vanuit het Europese niveau kijken. Het is voor de Europese zorgsector vele malen efficiënter als er *Europese* standaarden voor data uitwisseling worden gebruikt. Het is vanzelfsprekend dat patiënten hiervan kunnen profiteren, aangezien het regelmatig en steeds vaker voorkomt dat Nederlanders elders in Europa een behandeling ondergaan. Met EU-brede gegevensuitwisselingsstandaarden is het relatief eenvoudig om informatie met toestemming van de patiënt van Nederland naar bijvoorbeeld België te verzenden. Bovendien zijn diverse Europese wetten en regels van toepassing op de uitwisseling van medische gegevens, zoals de *General Data Protection Regulation (GDPR)* en de *Medical Devices Regulation (MDR)*. Dat betekent dat bedrijven in alle landen al systemen en standaarden ontwikkelen die aan wet- en regelgeving voldoen die ook in Nederland geldt.

Ook voor het beperken van de stijging van de Nederlandse zorgkosten heeft dit voordelen, de schaal van de EU en de hoeveelheid potentiële klanten die van een systeem gebruik kunnen maken is dusdanig veel groter dan bij een Nederlands systeem dat alle schaalvoordelen van een Nederlandse standaard worden versterkt.

De schaalgrootte die het gebruiken van Europese datastandaarden en het opzetten van een *European Health Data Space* met zich meebrengen zijn daarnaast goed voor het innovatief vermogen van medtech bedrijven. Ze kunnen hiermee namelijk producten ontwikkelen die met minimale aanpassingen te gebruiken zijn in zorginstellingen in heel Europa. Dit is een sterke prikkel om nieuwe – betere – producten te ontwikkelen. **FME vraagt u daarom om bij het vaststellen van de Nederlandse datastandaarden zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande Europese normen of ruimte te houden voor het adopteren van Europese normen.**

Maak het de patiënt en cliënt gemakkelijk

DIGID zorgt ervoor dat burgers één eenvoudige manier hebben om in te loggen bij overheidsdiensten. Dit systeem maak het leven van burgers gemakkelijker. Het is dan ook meer dan logisch dat de minister wil dat DIGID gebruikt wordt om patiënten of cliënten op een betrouwbare manier op de online systemen van hun zorgaanbieders te laten inloggen.

Op dit moment is het voor samenwerkingsplatformen echter nog niet mogelijk om DIGID te gebruiken. Hierdoor is het voor patiënten niet mogelijk om de data van samenwerkende zorginstellingen op één plek te zien. Dit betekent dat iemand los bij elke instelling zou moeten inloggen om een klein onderdeel van hun zorgvraagstuk of behandeling in te kunnen zien. Dit is onhandig en omslachtig. **FME vraagt daarom om het mogelijk te maken dat samenwerkingsplatformen (netwerkzorg) DIGID gaan gebruiken door leveranciers BSN-gerechtigd te maken.**

Duidelijke regie en een gelijk speelveld tussen stakeholders

De zorgsector bevat vanouds vele groepen stakeholders. De regering heeft bij de implementatie van de WEGIZ terecht aandacht voor het draagvlak voor deze wet onder deze verschillende stakeholders. Dit is logisch en verstandig, omdat de mensen die dagelijks met de systemen moeten werken hier natuurlijk ook achter moeten staan. Leveranciers van technologische oplossingen voor de zorg merken echter dat zij lang niet altijd als gelijkwaardige partner worden gezien. Ze worden behandeld als uitvoerders die ad hoc kunnen worden betrokken om kort input te leveren. Hierdoor wordt hun expertise niet optimaal benut, waardoor besluiten vaak niet aansluiten bij de marktrealiteit. Leveranciers weten echter als geen ander hoe hun producten het beste ingezet kunnen worden. **FME roept op om leveranciers een gelijkwaardige positie aan tafel te geven zodat zij mede-eigenaar van besluiten worden en hun expertise kan worden meegenomen in elk stadium van besluitvormingsprocessen.**

Producenten en leveranciers van technologische en digitale innovaties moeten betrokken zijn bij de uitwerking van de WEGIZ en het maken van afspraken over de koppeling van systemen. De technologische industrie juicht de focus van de minister op interoperabiliteit en open standaarden toe. De bronnen van data worden echter niet automatisch met elkaar verbonden, hier is tijd, geld en capaciteit voor nodig bij leveranciers. **Het is belangrijk dat overheid, zorgaanbieders en leveranciers afspraken maken en een normenkader opstellen over een redelijke termijn en condities voor het koppelen van systemen.** Hier hoort ook een passende tegemoetkoming voor de tijdsinzet van leveranciers bij.

Bij grote, faciliterende, wetgeving zoals de WEGIZ is het belangrijk dat de overheid duidelijkheid biedt aan de markt zodat ondernemers vol enthousiasme aan de slag kunnen met het inrichten van producten die passen bij de regulering en eisen die door de overheid zijn uitgestippeld. Het huidige wetsvoorstel bevat helaas nog onduidelijkheden. De minister schrijft *“Indien nodig zullen ICT-voorzieningen onder mijn verantwoordelijkheid tot stand komen”*, maar definieert niet wat hij hier precies mee bedoeld. Deze onduidelijkheid creëert een onzekere situatie waarin leveranciers terughoudend zijn om te investeren en te innoveren. **FME vraagt u daarom om de minister te verzoeken duidelijkheid te geven over de onderdelen van de markt die hij aan de markt wil overlaten en welke hij onder eigen regie wil brengen.**

Bekostiging

Het gebruiken van elektronische gegevensuitwisseling en andere digitale innovaties heeft vele voordelen voor patiënten, cliënten en zorgmedewerkers. Tegelijkertijd voelen zorginstellingen en -verleners zich soms genoodzaakt om oudere werkmethodes te blijven gebruiken omdat de bekostigingsstructuren niet altijd de flexibiliteit bieden om mee te gaan in nieuwe ontwikkelingen. **Om digitalisering in de zorg te promoten roept FME daarom op om de bekostiging van de zorg zodanig aan te passen dat digitalisering wordt gefaciliteerd.**

De WEGIZ is een begin, niet een eindpunt

Het invoeren van de WEGIZ is een eerste stap bij het mogelijk maken van digitale en technologische innovaties in de zorg waarmee patiënten en cliënten betere zorg kunnen ontvangen en de werkdruk op

het zorgpersoneel kan afnemen. Het is echter niet zo dat dit allemaal mogelijk is zodra de WEGIZ is ingevoerd. De WEGIZ faciliteert simpelweg dat data kan worden uitgewisseld, maar niet wat daar precies mee gaat gebeuren. **FME vraagt u daarom om na de invoering van de WEGIZ door te gaan met het verder digitaliseren van de zorg.**

Mocht u naar aanleiding hiervan vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Joost Koot (joost.koot@fme.nl; 06 13 21 83 28) en Adriaan Andringa (adriaan.andringa@fme.nl; 06 28 16 52 59)

Met vriendelijke groet,

Geert Huizinga
Directeur belangenbehartiging